

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Маценко К.Д.

Керівник: к.е.н., доцент Дибач І.Л.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
macenkoanna34@gmail.com

***Анотація.** В доповіді розглянуто теоритичні та практичні аспекти управління оборотним капіталом підприємства. Запроваджено структурно-логічну послідовність побудови системи управління оборотним капіталом підприємства. Представлено авторське бачення механізму управління оборотним капіталом на промисловому підприємстві за системним підходом.*

***Ключові слова:** оборотний капітал, управління, організація управління, структура оборотного капіталу, потреба в оборотному капіталі.*

Вступна частина. Сучасний стан розвитку економіки України характеризується спадом виробництва, погіршенням платіжної дисципліни, підвищенням відсоткових ставок на позиковий капітал та зростанням темпів інфляції. В таких умовах особливо актуальними стають питання щодо забезпечення підприємств оборотними коштами та їх ефективне використання, адже оборотний капітал підприємств має вплив на різні аспекти їх виробничо-господарської діяльності: на показники виробництва і реалізації продукції, використання матеріальних ресурсів у виробництві, структуру собівартості продукції, збалансованість грошових потоків по операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності, фінансовий стан підприємств.

Забезпечити високі темпи економічного зростання та соціального розвитку можливо лише за умови ефективного використання оборотного капіталу, що повинно сприяти проведенню подальших економічних реформ задля створення соціально орієнтованої та економічно ефективної системи господарювання.

Так як оборотний капітал є найбільш ліквідною частиною капіталу підприємства, то формування напрямків його ефективного використання має пріоритетне значення та особливу актуальність для відновлення фінансової стабільності промислових підприємств за сучасних умов.

Ціль цієї роботи оцінка методів управління оборотним капіталом, їх застосування у сучасних умовах господарювання та виявлення основних тенденцій ефективності використання оборотного капіталу промислових підприємств.

Основна частина. Система управління оборотним капіталом є сукупністю взаємопов'язаних та узгоджених між собою елементів, цілей і методів, які визначають напрямки руху та регулювання оборотного капіталу в межах виробничої системи. Об'єктами управління в межах даної системи насамперед виступають оборотні активи, джерела формування оборотних активів та усі економічні відносини, що виникають в процесі кругообігу оборотного капіталу підприємства [2, с. 122].

Система управління оборотним капіталом повинна забезпечувати можливість, зокрема: визначення сукупної потреби в оборотному капіталі і джерел його формування; проведення аналізу формування та використання оборотного капіталу; оптимізацію його структури за напрямками вкладення та джерелами формування; здійснення контролю за формуванням та використанням оборотного капіталу (рис. 1).

Управління оборотним капіталом повинне здійснюватись з врахуванням низки чинників, а саме:

- Врахування перспектив розвитку господарської діяльності підприємства;
- Забезпечення відповідності об'єму сформованого оборотного капіталу об'єму сформованих оборотних активів;

- Забезпечення досягнення оптимальної структури джерел формування оборотного капіталу з позиції ефективності його функціонування;
- Забезпечення мінімізації витрат по формуванню оборотного капіталу з різних джерел, тобто мінімізація його середньозваженої вартості;

Процес управління оборотного капіталу здійснюється за допомогою таких методів:

- Загальнонаукові методи: системний підхід, комплексний підхід, моделювання, експериментування;
- Методи виконання функцій управління: екстраполяція, регресійний аналіз, побудова сценаріїв, мозкова атака, експертний, факторний аналіз, формування дерева цілей, організаційно-розпорядчі, економічні;
- Методи прийняття управлінських рішень: методи постановки проблем, методи вирішення проблем, методи вибору рішень, методи організації виконання прийнятих рішень [3, с. 219].

Рис. 1. Етапи функціонування системи управління оборотним капіталом підприємства

Система управління оборотним капіталом підприємства повинна ґрунтуватись на глибокому розумінні природи поняття оборотного капіталу, що вимагає попереднього вивчення його економічної сутності та змісту.

На нашу думку, система управління оборотним капіталом промислових підприємств виконує чотири функції (див. рис. 2): розрахункову (забезпечує визначення потреби в оборотному капіталі та проведення розрахунків між суб'єктами фінансово-кредитної системи); інвестиційну (забезпечує вкладення коштів у виробничі оборотні засоби і засоби обігу); заощаджувальну (проміжна функція між інвестиційною і страховою, яка забезпечує накопичення фінансових ресурсів) і страхову (формує різноманітні резерви, що підвищує стійкість щодо непередбачуваних ситуацій у майбутньому).

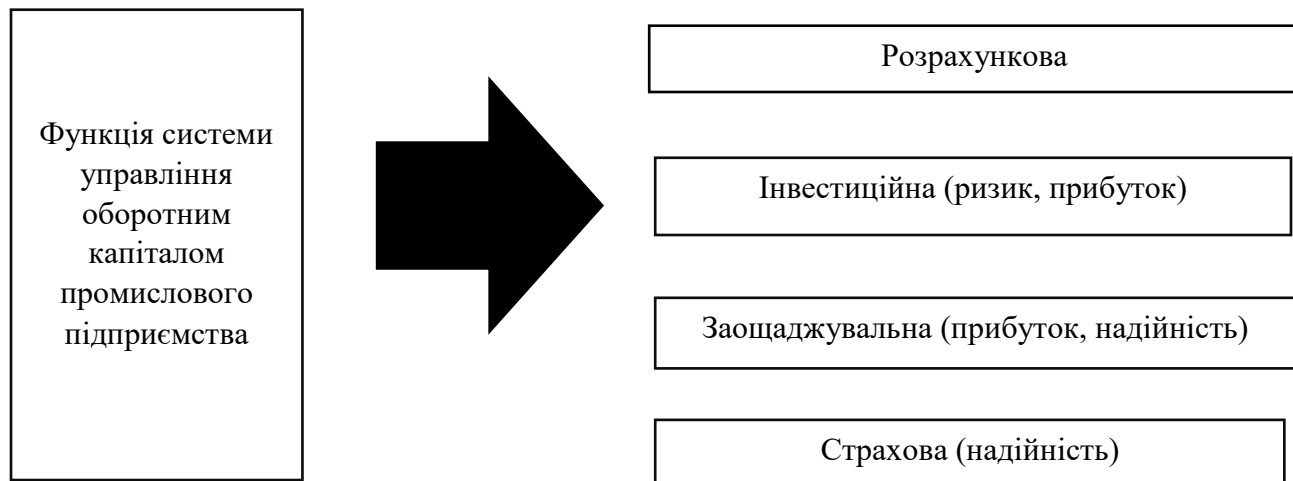

Рис.2. Функції системи управління оборотним капіталом промислового підприємства

Важливим показником ефективного управління оборотним капіталом на промисловому підприємстві є раціональна організація контролю за станом дебіторської і кредиторської заборгованостей, яка передбачає вирішення таких завдань: забезпечення юридичної обґрунтованості кожної суми дебіторської та кредиторської заборгованості; з'ясування їх причини та прорахунок наслідків; оцінка необхідних заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості та можливості погашення кредиторської заборгованості; проведення інвентаризації розрахунків на підприємстві та з'ясування строків позовної давності.

Висновок. Для того, щоб організація управління оборотним капіталом промислових підприємств була ефективною, потрібно раціонально визначати джерела формування оборотного капіталу, мінімально необхідну потребу в ньому; у процесі аналізу виявляти причини тенденції до погіршення чи до поліпшення якості управління оборотним капіталом та проводити відповідні заходи для виходу з небажаних ситуацій; постійно оптимізувати структуру оборотного капіталу за напрямками вкладень і за джерелами його фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білик М. Д. Управління фінансами державних підприємств. – К.: “Знання”, 2018 – 312 с.
2. Блонська В. І. Вдосконалення системи управління оборотними коштами торговельного підприємства / В. І. Блонська, Н. Б. Толопка // Наука й економіка. – 2017 – № 3 (19). – С. 122–130.
- 3 Рудюк Л. В. Еволюція категорії «оборотний капітал» / Л. В. Рудюк // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Економіка»: зб. наук. праць. – 2018 – № 7

Matsenko K.D

Organization of working capital management of industrial enterprise

Abstract. The report considers the theoretical and practical aspects of managing the working capital of the enterprise. Structural and logical sequence of construction of the system of management of working capital of the enterprise is introduced. The author's vision of the working capital management mechanism at an industrial enterprise in a systematic approach is presented.

Keywords: working capital, management, management organization, working capital structure, need for working capital.

Маценко К.Д

Организация управления оборотного капитала промышленного предприятия

Аннотация. В докладе рассмотрены теоретические и практические аспекты управления оборотным капиталом предприятия. Введен структурно-логическую последовательность построения системы управления оборотным капиталом предприятия. Представлены

авторское видение механизма управления оборотным капиталом на промышленном предприятии по системным подходом.

Ключевые слова: оборотный капитал, управление, организация управления, структура оборотного капитала, потребность в оборотном капитале.